

Frågan "Hur går det" från ett utvärderingsperspektiv

Vad ska vi utvärdera och varför?

Hur går det med RUS?

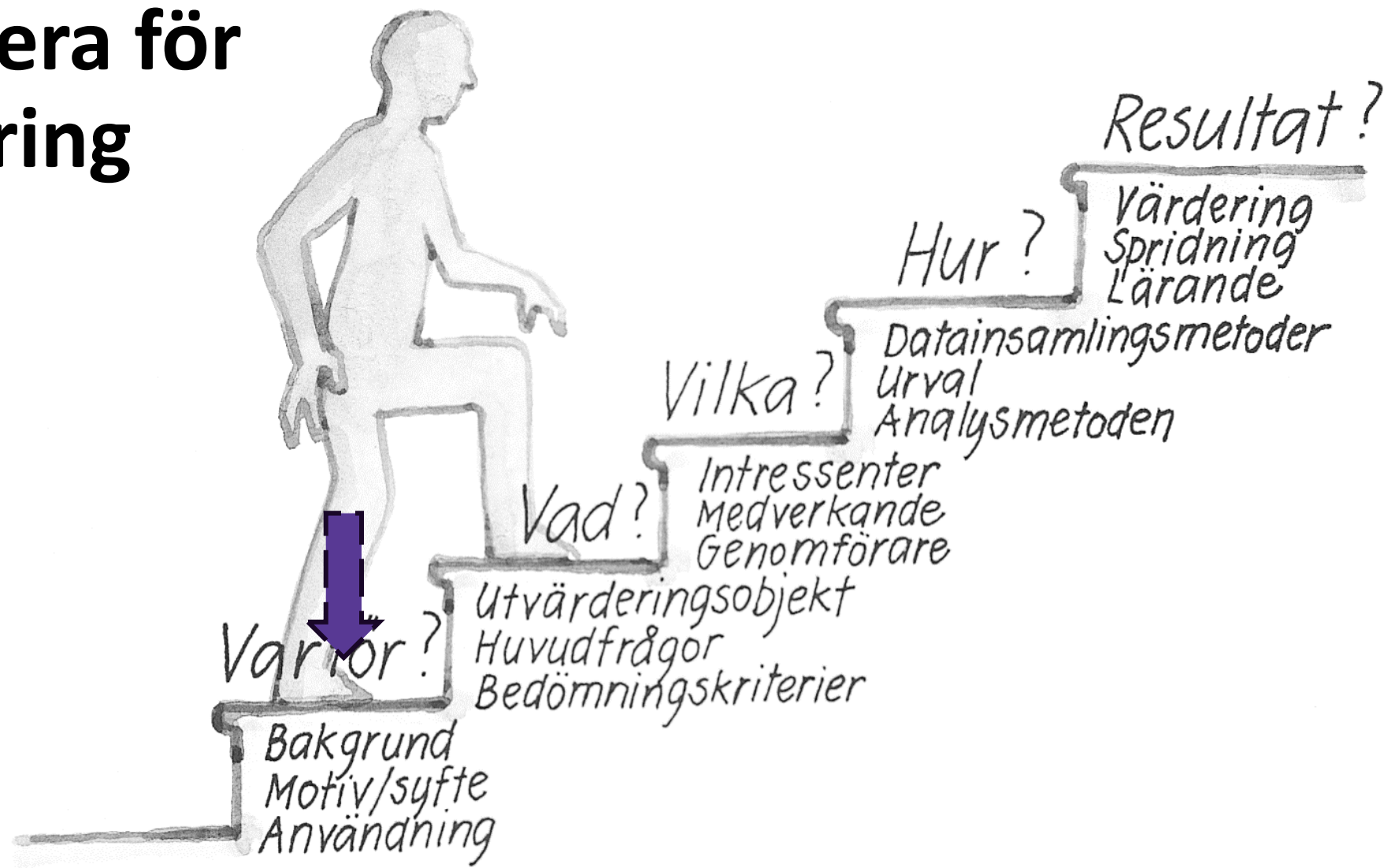
Reflektion med utgångspunkt i förändringsteorin

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Att planera för utvärdering

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Från: Sandberg och Faugert, 2020

Bara en sån fråga som “hur går det med...” sätter igång en massa andra frågor. Vad ska egentligen utvärderas?

- Hur går det i relation till vad? Ett startläge? Har vi koll på det?
- Behövs tidig kunskap om implementering?
- Eller vill vi veta mer om långsiktiga effekter?
- Vill vi fånga "hela RUS"? Kan man det?
- Var? För vem? Finns det "plats" och människor i frågan?

Medfinansieras av
Europeiska unionen

En förändringsteori är alltid ett gott hjälpmedel när vi ska arbeta med uppföljning och utvärdering

- Hur ser er förändringsteori ut för RUS?
- Vad rymmer den?
- Kan den användas för att svara på "hur går det"?
- Finns människor, företag, platser med i förändringsteorin?

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Önskat sluttillstånd
Övergripande mål

Effekt på lång
sikt

Kan vi svara på frågan "hur går
det" utifrån målen ???

Effekt på
medellång sikt

Exempelvis kan förändrade beteende på längre sikt vara att
utveckla affärsplaner, automation av produktionsprocesser eller
att starta företag.

Effekt på kort
sikt

Stärkta förmågor utgör ofta resultat på kort sikt. Exempelvis kan
det handla om ökade kunskaper, stärkt kapacitet eller tillgång till
nätverk och tjänster.

Prestationer

Direkta prestationer kan både vara i form av finansiering
(utbetalda medel), varor (t.ex. publicerat material) och tjänster
(t.ex. genomförda seminarier).

Aktiviteter

Effekter

Resultat

Indirekta effekter
av förändrade
beteenden

Direkta effekter
av förändrade
beteenden

Förändrade
beteenden

Stärkta
förutsättningar
och förmågor

Vad levererar vi?
Vad har vi gjort?

Vilka är våra
aktiviteter i
grunden? K/F/N?

Mål... det gör ju allt så mycket enklare. Eller?

- Likvärdiga **möjligheter** till **företagande**, **arbete**, **boende** och **välfärd**
- Likvärdiga **förutsättningar** för människor att **arbeta**, **bo** och **leva** i landsbygderna.
- Landsbygdernas **förmåga** att ta till vara förutsättningarna för **företagsamhet** och **sysselsättning** är långsiktigt hållbar.
- En **livskraftig** landsbygd
- Landsbygderna **bidrar till** en positiv utveckling av **Sveriges ekonomi**.
- Landsbygderna **bidrar till** att stärka **Sveriges konkurrenskraft** i en utveckling mot en **cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi**.
- Landsbygderna **bidrar till** ett **hållbart nyttjande** av **naturreсурserna** samt till att relevanta **miljökvalitetsmål** uppfylls.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Ibland finns olika "delar" så vi kan strukturera svaret på frågan "hur går det" lite mer.

Dimension	Mål
Näringsliv och företagande	<i>Landsbygdernas förutsättningar tas till vara för att skapa ett mångsidigt, konkurrenskraftigt och hållbart näringsliv med god förmåga till förnyelse.</i>
Digital kommunikation och transportinfrastruktur	<i>Hela landet drar nytta av digitaliseringens möjligheter. En infrastruktur som säkerställer person- och godstransporter till medborgarna och näringslivet i landsbygderna.</i>
Kompetensförsörjning	<i>Utbildningssystemet säkerställer kompetensförsörjningen och ökar tillgängligheten till högre utbildning i hela landet.</i>
Samhällsplanering och bostadsbyggande	<i>Bosättning i landsbygderna underlättas. En samhällsplanering som underlättar landsbygdernas utveckling</i>
Kommersiell service, välfärdstjänster och kultur	<i>God tillgång till kommersiell service. Likvärdig tillgång till vård, skola och omsorg oberoende av bostadsort. Likvärdiga möjligheter att utöva och uppleva kultur oberoende av bostadsort.</i>
Statens närvaro i landsbygderna	<i>Staten är fysiskt närvarande i landsbygderna med arbetsplatser, myndighetsservice och polis. Staten främjar det civila samhällets engagemang i landsbygdernas utveckling</i>

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Uppföljning och utvärdering tar följande ansats:

- skriv om det som frågor! (Nu pratar vi inte om ”kriterier och sådant ännu...)

- Är landsbygdernas näringsliv mångsidigt, konkurrenskraftigt och hållbart – med förmåga till förnyelse?
- Drar hela landet nytta av digitaliseringens möjligheter?
- Fungerar person och godstransporter i hela landet?
- Säkerställer utbildningssystemet kompetensförsörjningen och ökar tillgängligheten till högre utbildning i hela landet?
- Är det enkelt att bosätta sig i hela landet?
- Underlättar samhällsplaneringen landsbygdernas utveckling?
- Är tillgången till kommersiell service god?
- Är tillgången till vård, skola och omsorg god i hela landet?
- Är möjligheterna likvärdiga att utöva och uppleva kultur oberoende av bostadsort?
- Är staten fysiskt närvarande i landsbygderna med arbetsplatser, myndighetsservice och polis?
- Främjar staten det civila samhällets engagemang i landsbygdernas utveckling?
- Om inte – varför inte?
- Är det ngt vi kan påverka med våra insatser?
- Vilka insatser görs?
- Vad leder de till?
- Hur ser utvecklingen ut?

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Bedömningsgrunder – ”hur går det” i relation till något?

Olika perspektiv kan omsättas till bedömningsgrunder för att konkretisera målen med en strategi eller en insats; exempelvis:

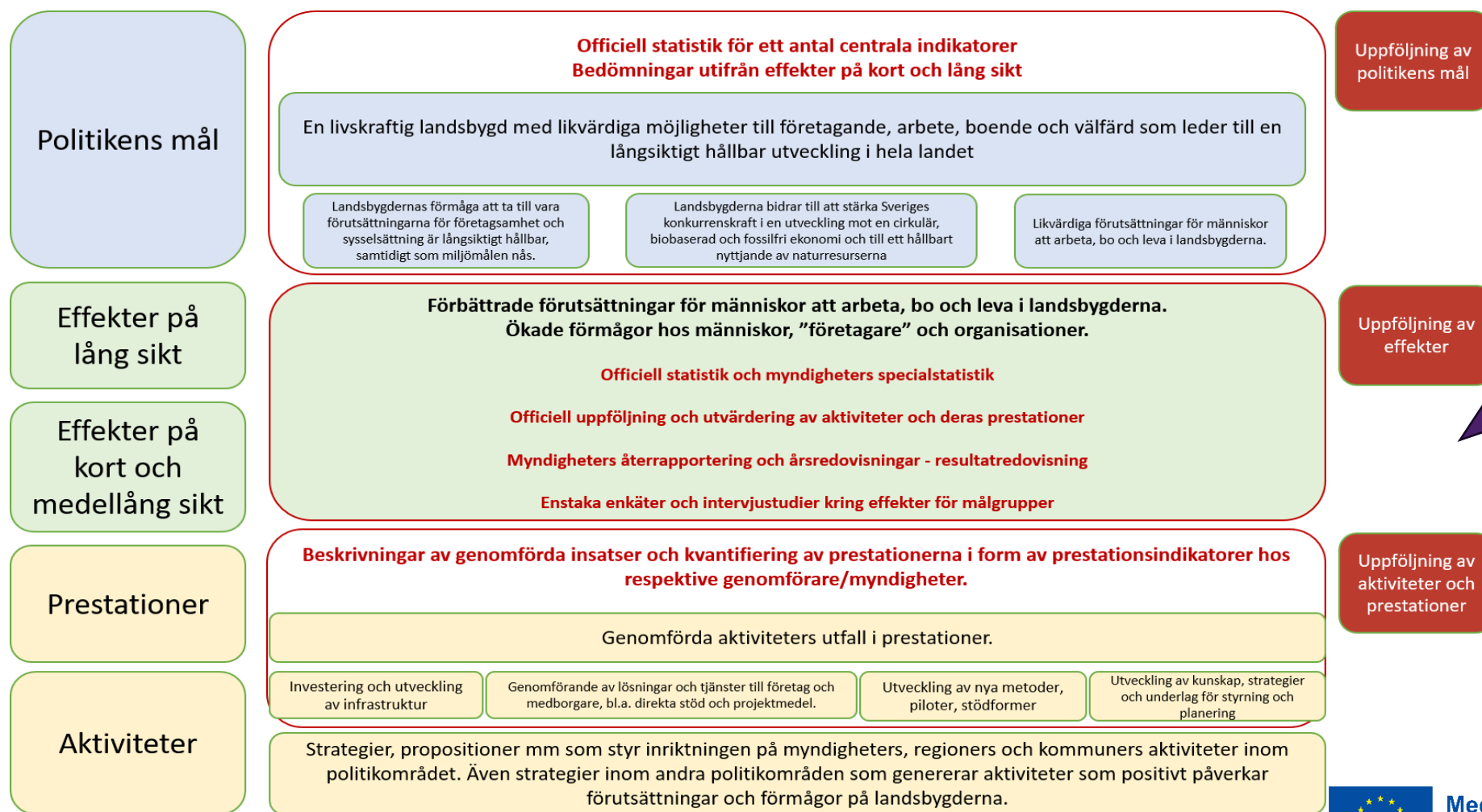
- **LÄGE:** Alla hushåll och företag bör ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband.
- **PROCESS:** Offentlig upphandling av livsmedel och måltidstjänster bör fortsatt vara ett verktyg som bättre styr mot och motsvarar samhällets ambitioner och lagar inom djurskydd och miljö.
- **RIKTNING:** Innovationsförmågan hos företag på landsbygden bör stärkas.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

En utvecklad förändringsteori hjälper oss att förhålla oss till "hur det går" utifrån fler perspektiv!

"Här emellan ytterligheterna ligger det resultat som vi är intresserade av. Effekten av RUS"

Medfinansieras av
Europeiska unionen

■ När är något en utvärdering?

Reflektion om frågeställningen

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Nyckelord

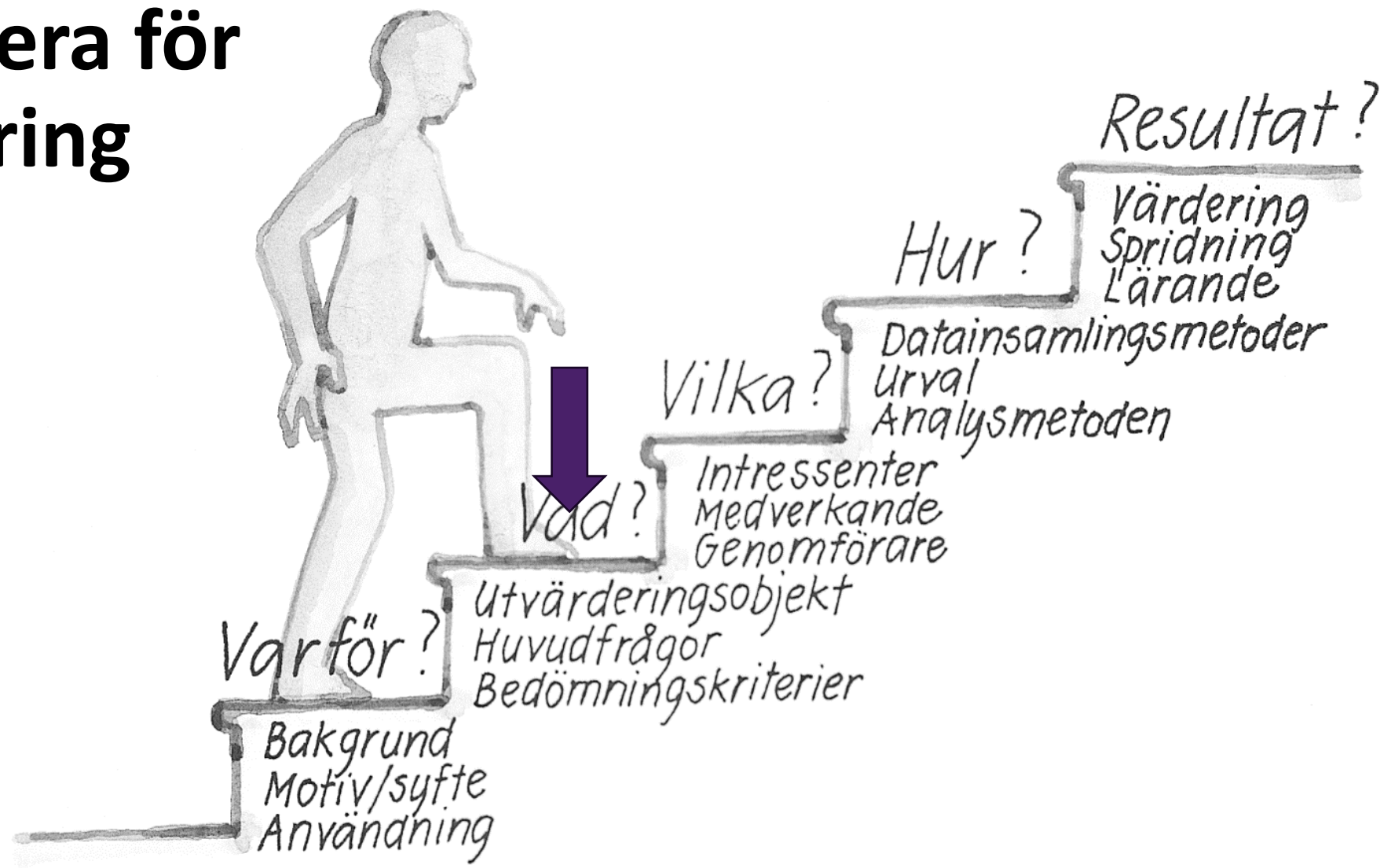
- Systematik
- Bedömning av ett objekt

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Att planera för utvärdering

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Från: Sandberg och Faugert, 2020

Resultat	Definition	Exempel	Ungefärligt tidsperspektiv
Prestationer	Antal och omfattning av genomförda aktiviteter	Antal möten med regioner Antal framtagna kunskapsunderlag Utllysning framtagen	Inträffar direkt vid genomförandet av aktiviteten
Effekter på kort sikt	Förändrad förmåga hos målgrupper	Aktörer får kunskap om utlysningen, mobiliseras, och skriver fram ansökningar Tillväxtverket bereder ansökan och samråder med aktörer SFP fattar beslut Medfinansiärer fattar beslut	Inträffar i direkt anslutning till aktiviteten
Effekter på medellång sikt	Förändrat beteende hos målgrupper	Utlysningen omvandlas till praktisk handling då projekten genomförs Tillväxtverket följer projekten och analyserar genomförandet per projekt, specifikt mål och program Gemensam analys av projektpportföljer inför ny utlysning	Inträffar när deltagare omsätter förändrad förmåga i handling (cirka 0-3 år efter avslutat prestation)
Effekter på lång sikt	Effekter av förändrat beteende hos målgruppen eller på samhällsnivå	Ökad konkurrenskraft Ökad förnyelseförmåga i näringslivet/regionen Bättre förutsättningar "totalt". Ökad resiliens, ekonomisk, social och miljömässig. Programmål uppnås	Inträffar på längre sikt (cirka 1-10 år efter avslutat prestation). Beskriver effekter av förändrat beteende, kan mätas såväl på deltagarnivå som på samhällsnivå.

Vad ska vi bedöma?

En utvärdering kan adressera ett eller flera utvärderingskriterier

- Relevans – designen, relationen mellan problem och mål
- Effektivitet - resursperspektiv
- Måluppfyllelse/effekt - resultat
- Samstämmighet – omvärlden/kontexten
- EU-mervärde – vad EU har med sig till bordet

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Medfinansieras av
Europeiska unionen

